

**І НАУКОВИЙ НАПРЯМ
ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ РІЗНИХ ГРУП
НАСЕЛЕННЯ**

УДК 378.091.26:[796.071.4:338.48-52]

<https://doi.org/10.31652/3041-2463/2024-4-1>

**ХАРАКТЕРИСТИКА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ФІЗКУЛЬТУРНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ
РОБОТИ ЗА КОГНІТИВНО-ЗНАННЄВИМ КРИТЕРІЄМ**

Свірщук Наталія,

кандидат педагогічних наук, доцент,

Вінницький державний педагогічний університет імені

Михайла Коцюбинського, вул. Острозького, 32, м. Вінниця, 21001, Україна;

<https://orcid.org/0000-0001-6997-1778>;

email: svirshchuk83@gmail.com

Галенін Роман,

кандидат економічних наук, доцент,

Міжнародний Європейський Університет, проспект Академіка Глушкова, 42,

м. Київ, 03187, Україна;

<https://orcid.org/0000-0002-0609-0102>;

email: romanhalenin@ieu.edu.ua

Анотація. Актуальність. Знання виконують роль підґрунтя для формування практичних навичок. Так, як знання є основою теоретичної готовності загалом і до виконання фізкультурно-рекреаційної роботи зокрема, то постає завдання виявлення рівня обізнаності студентів до такого виду діяльності, як якісного показника підготовки майбутніх учителів фізичної культури до роботи в освітніх закладах. **Мета дослідження** – визначити рівень готовності майбутніх вчителів фізичної культури до фізкультурно-рекреаційної роботи в школі за показниками когнітивно-знаннєвого критерію. **Матеріал та методи.** У дослідженні рало участь 638 студентів інститутів (факультетів) фізичного виховання і спорту III–IV курсів ЗВО України. **Методи дослідження:** теоретичний аналіз літератури і джерел мережі Інтернет, тестування рівня знань. **Результати дослідження.** Діагностичне обстеження теоретичної готовності майбутніх учителів до ФРР дозволило зробити висновок про недостатній рівень сформованості когнітивно-знаннєвого критерію готовності студентів до ФРР. Дуже незначна частина протестованих майбутніх учителів (15,6 %) усвідомлюють сутність ФРР та функції вчителя в процесі її здійснення. Значна частина (32,4 %) навіть немає

уявлення щодо такого виду педагогічної діяльності і з певними труднощами передбачають імовірні функції вчителя в ній. Не зафіксували і належної обізнаності із сучасними формами, методами, прийомами, засобами ФРР в умовах школи. Лише 9,4 % обстежених змогли запропонувати правильні відповіді на питання тестів, пов'язаних з цим аспектом. 35,9 % не впоралися з тестовими завданнями на знання методики організації ФРР. Дещо краща ситуація із знаннями фізкультурно-спортивного характеру. На високому рівні тести з цього напрямку виконали 21,3 %, на низькому – 33,7 %. **Висновки.** Аналіз результатів тестування виявив відсутність системності та недостатню глибину фізкультурно-спортивних знань; обмеженість знань щодо методів і прийомів аналізу фізичного стану школярів; недостатню обізнаність із сучасними методиками і формами фізкультурно-рекреаційної роботи. Визначений рівень знань студентів випускного курсу дав змогу зорієнтуватися в складних теоретичних питаннях, які в подальшому мають розглядатися більш детально.

Ключові слова: здоров'язбереження, здоров'яформування, компетентнісний підхід, теоретична підготовка, фізичне виховання, професійна освіта

CHARACTERISTICS OF THE READINESS OF FUTURE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS FOR PHYSICAL EDUCATION AND RECREATIONAL WORK ACCORDING TO THE COGNITIVE-KNOWLEDGE CRITERION

Nataliia Svirshchuk, Roman Galenin

Abstract. Relevance. Knowledge serves as a basis for the formation of practical skills. Since knowledge is the basis of theoretical readiness in general and for the performance of physical culture and recreation work in particular, the task is to identify the level of students' awareness of this type of activity as a qualitative indicator of the preparation of future physical culture teachers for work in educational institutions. **The purpose of the study** is to determine the level of readiness of future physical culture teachers for physical culture and recreation work at school according to the indicators of the cognitive-knowledge criterion. **Material and methods of the study.** The study involved 638 students of the institutes (faculties) of physical education and sports of the 3rd–4th years of higher education institutions of Ukraine. Research methods: theoretical analysis of literature and Internet sources, testing the level of knowledge. **Results of the study.** Diagnostic examination of the theoretical readiness of future teachers for physical culture and recreation work allowed us to conclude that the cognitive-knowledge criterion of students' readiness for physical culture and recreation work (PhRW) is insufficiently formed. A very small part of the tested future teachers (15.6 %) are aware of the essence of PhRW and the functions of the teacher in the process of its

implementation. A significant part (32.4 %) does not even have an idea about this type of pedagogical activity and with some difficulty foresees the probable functions of the teacher in it. They did not record proper awareness of modern forms, methods, techniques, and means of PhRW in school conditions. Only 9.4 % of the surveyed were able to offer correct answers to test questions related to this aspect. 35.9 % did not cope with test tasks on knowledge of the methodology of organizing PhRW. The situation is somewhat better with knowledge of physical culture and sports. At a high level, 21.3 % completed tests in this area, and at a low level – 33.7 %. **Conclusions.** Analysis of the test results revealed a lack of systematicity and insufficient depth of physical education and sports knowledge; limited knowledge of methods and techniques for analyzing the physical condition of schoolchildren; insufficient awareness of modern methods and forms of physical education and recreational work. The determined level of knowledge of the graduating students made it possible to navigate complex theoretical issues, which should be considered in more detail in the future.

Keywords: health preservation, health formation, competency-based approach, theoretical training, physical education, professional education

Постановка проблеми. У сучасному світі економічні та соціальні успіхи держави визначає наявність висококваліфікованих фахівців. Тому, питання вдосконалення системи професійної підготовки залишається нагальним та своєчасним для нашої країни, що прагне стати повноцінним членом єдиного європейського простору. Критерієм якості професійної підготовки є показники успішності здобувачів освіти, рівень сформованості фахових компетенцій і професійних якостей (Остапчук, 2003).

Компетентність визначається як комбінація знань, навичок і ставлень, де «знання складається з фактів і цифр, концепцій, ідей та теорій, які вже встановлені та підтримують розуміння певної сфери або предмета» (ANNEX to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning). Сьогодні суспільству потрібен викладач, який буде здатним виконувати свою роботу на високому рівні, буде впевненим у собі та своїх компетенціях, з притаманним чуттям сучасності у педагогічній реальності (Саленко, 2023).

Знання є основою для формування практичних навичок, які є перевіреними практикою результатами пізнання навколишнього світу людиною (Анненкова, 2011). Відома українська журналістка Мирослава Гонгандзе (2019), яка працює на Радіо Свобода стверджує, що «знання забезпечують гарну платформу, з якої ви можете оцінити ваші здібності у тій чи іншій галузі, а відтак – сформулювати навички, які потенційно приведуть вас до професійного успіху».

Так, як знання є основою теоретичної готовності загалом і до виконання фізкультурно-рекреаційної роботи зокрема, то постає завдання виявлення

рівня обізнаності студентів до такого виду діяльності, як якісного показника підготовки майбутніх учителів фізичної культури до роботи в освітніх закладах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Унаслідок аналітичного вивчення проблеми підготовки майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-рекреаційної роботи було визначено важливість застосування сучасних форм фізкультурно-рекреаційної діяльності та посилення уваги до питань оптимізації спеціальної професійної підготовки вчителів фізичної культури в режимі здоров'язбереження (Свірщук, Вознюк, & Драчук, 2012; Данилевич, 2013; Дубогай, 2016; Ждан, 2020 та ін.).

Враховуючи, що фізкультурно-рекреаційна робота має комплексний характер, а її ефективність визначається опануванням ціннісного, освітнього та практичного компоненту, то сучасні дослідження, зазвичай, стосуються як питань формування кожного з них (Вознюк, Свірщук, & Галенін, 2024; Грибан, 2024), так і загалом проблем фізичної рекреації (Безверхня, 2010; Васкан, & Панькевич, 2020; Гакман, 2021).

Освітній компонент у підготовці майбутніх фахівців трактується, як складно структурна система теоретичних і практичних знань, необхідних для здійснення всього спектру професійних завдань (Силенко, 2022). Стосовно фізкультурно-рекреаційної роботи (ФРР), він відображає наявність спеціальних знань з організації й управління фізкультурно-рекреаційної роботи зі школярами (озброєння майбутніх учителів фізичної культури системою знань, які розкривають теоретичний зміст фізкультурно-рекреаційної діяльності, оволодіння методиками сучасних педагогічних технологій фізичного виховання, знанням критеріїв контролю навантаження та діагностикою фізичного стану школярів, дидактичних і специфічних методів навчання, що загалом характеризує педагогічний професіоналізм) (Свірщук, 2013).

Мета дослідження – визначити рівень готовності майбутніх вчителів фізичної культури до фізкультурно-рекреаційної роботи в школі за показниками когнітивно-знаннєвого критерію.

Матеріал та методи дослідження. Дослідженням було охоплено 638 студентів інститутів (факультетів) фізичного виховання і спорту III–IV курсів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, Волинського національного університету імені Лесі Українки, Кам'янець-Подільського національного університету імені Миколи Огієнка, Житомирського державного університету імені Івана Франка, Херсонського державного університету, Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. Від учасників дослідження отримано згоду на участь у випробуваннях відповідно до Гельсінської декларації прав людини 2008 року.

Для діагностики когнітивно-знаннєвого критерію теоретичної готовності здобувачам вищої освіти було запропоновано тестові завдання змішаного типу на усвідомлення сутності ФРР та функцій учителя у процесі її здійснення; на вияв обізнаності майбутніх учителів із сучасними формами, методами, прийомами, засобами організації ФРР в умовах школи; на з'ясування системності й глибини фізкультурно-спортивних знань, потрібних для здійснення ефективної ФРР.

Результати дослідження. Аналіз результатів тестування засвідчив, що лише 26,8 % студентів дали правильну відповідь на питання про сутність поняття «фізична рекреація». Вони зазначають, що «це відновлення організму за рахунок фізичних вправ», «у процесі відновлення та оздоровлення переважає фізична або рухова активність з використанням фізичних вправ та ігор». Неповну відповідь зазначили 5,3 % студентів. Вони не усвідомлюють, що фізична рекреація це не тільки процес відновлення організму, але й відтворення фізичних, психічних і інтелектуальних сил людини за рахунок засобів фізичної культури та спорту. Значна частина здобувачів (59,7 %) не знають правильного визначення цього поняття чи подають власні визначення, які не відображають сутності досліджуваного поняття. 8,2 % здобувачів взагалі не дали відповіді.

Результати тестування свідчать, що студенти не знають функцій, які має виконувати вчитель під час реалізації ФРР. Окремі відповіді (9,9 % від загальної кількості) містили лише частково правильну відповідь, інші дали або неправильну відповідь (30,7 %), або загалом нічого не зазначили (59,4 %). Серед функцій учителя, які стосуються фізкультурно-рекреаційної роботи, назвали організаційну, освітню, оздоровчу, виховну.

Також студенти відчували труднощі, коли визначали заходи, які мають фізкультурно-рекреаційну спрямованість. Частково назвали заходи 26,8 % студентів, а 13,5 % студентів серед таких заходів назвали туристичні походи, прогулянки в парках, екскурсії, «День здоров'я» тощо. Більша частина респондентів (59,7 %) взагалі не назвали жодного з можливих варіантів.

Позитивною тенденцією вважаємо те, що, на думку більшості респондентів (58,3 %), зміст заходів фізкультурно-рекреаційної спрямованості має визначатися інтересами школярів. Вони обґрунтовують це тим, що використання улюблених засобів підвищує ефективність уроків фізичної культури. 19,9 % студентів вважають, що потрібно дотримуватися робочої програми, 17,9 % респондентів зауважують про необхідність врахування рівня фізичного розвитку тих, хто займається. 3,9 % запропонували інші варіанти, зокрема використовувати вправи, які підвищують рівень технічної підготовленості.

Щодо урізноманітнення структури занять з фізичної культури при недостатньому рівні матеріально-технічної бази школи або відсутності необхідного інвентарю 52,2 % студентів вбачають вихід у залученні дітей до

рухливих ігор та ігрових ситуацій. Також значна частина студентів (33,7 %) вважає, що використання нетрадиційних видів спорту та вправ може підвищити інтерес учнів до уроків фізкультури, а з великої кількості цих видів спорту можна обрати такі, які відповідають умовам матеріально-технічної бази школи. 1,9 % запропонували включати елементи теоретичної інформації. 12,2 % запропонували використовувати прості види фізичних вправ, такі, як: ходьба, різноманітні стрибки, прогулянки тощо.

Серед методичних прийомів, які оптимізують фізичну активність школярів, студенти (43,8 %) назвали заохочення або зауваження, записані в щоденник, на другому місці – усна похвала (37,9 %), на третьому – оцінювання (18,2 %). Тобто спостерігаємо низький рівень усвідомлення майбутніми вчителями педагогічних заохочувальних механізмів.

Засмучує той факт, що 43,1 % опитаних не знають, як правильно визначати граничне та допустиме навантаження для учнів.

78,2 % опитаних переконані в необхідності впливу на хід уроку у разі, якщо в процесі проведення той потребує коректив. 11,9 % заперечують таку можливість, будучи переконаними, що будь-які зміни в ході заняття порушують його цілісність. 9,9 % вагаються з відповіддю. Ці дані свідчать про достатню сформованість конструктивних і організаторських здібностей у більшості студентів.

Також для діагностики когнітивно-знаннєвого критерію використали тестові завдання. Аналіз результатів виконання тестових завдань виявив, що в 73,4 % студентів фізкультурно-спортивні знання розрізнені відповідно до вивчених дисциплін та не систематизовані.

Сукупні результати діагностичного обстеження когнітивно-знаннєвого критерію готовності майбутніх учителів фізкультури до ФРР подано в табл. 1.

Таблиця 1

Узагальнені результати діагностики когнітивно-знаннєвого критерію готовності майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-рекреаційної роботи в школі, %

Показники	Рівні		
	високий	середній	низький
Усвідомлення сутності фізкультурно-рекреаційної роботи та функцій учителя в процесі її здійснення	15,6	52,0	32,4
Знання сучасних форм, методів, прийомів, засобів організації фізкультурно-рекреаційної роботи в умовах школи	9,4	54,7	35,9
Системність і глибина фізкультурно-спортивних знань	21,3	45,0	33,7

Діагностичне обстеження теоретичної готовності майбутніх учителів до ФРР дозволило зробити висновок про недостатній рівень сформованості когнітивно-знаннєвого критерію готовності студентів до ФРР. Дуже незначна

частина протестованих майбутніх учителів (15,6 %) усвідомлюють сутність ФРР та функції вчителя в процесі її здійснення. Значна частина (32,4 %) навіть немає уявлення щодо такого виду педагогічної діяльності і з певними труднощами передбачають імовірні функції вчителя в ній. Не зафіксували і належної обізнаності із сучасними формами, методами, прийомами, засобами ФРР в умовах школи. Лише 9,4 % обстежених змогли запропонувати правильні відповіді на питання тестів, пов'язаних з цим аспектом. 35,9 % не впоралися з тестовими завданнями на знання методики організації ФРР. Дещо краща ситуація із знаннями фізкультурно-спортивного характеру. На високому рівні тести з цього напрямку виконали 21,3 %, на низькому – 33,7 %.

Дискусія. За даними ЮНІСЕФ (2024) внаслідок російської агресії в Україні пошкоджено або зруйновано 13 % освітньої інфраструктури, а 20 % початкових і середніх шкіл не працюють через відсутність укриттів. Через це 3,8 мільйони школярів нашої країни навчаються в онлайн або в змішаному режимі, що не дозволяє повною мірою реалізувати потреби дитячого організму в руховій активності. Дистанційне навчання, стреси та травми під час Всесвітньої пандемії та в період війни призвели не тільки до проблем у навчанні, але й значно погіршили стан здоров'я підростаючого покоління. Ці наслідки здебільшого мають не тимчасовий, а прогресуючий характер, тому вирішення їх покладається тих, хто сьогодні отримує професійну освіту та має бути готовий працювати у здоров'яформуючому напрямку. Отже, на сьогодні важливим завданням у підготовці майбутніх вчителів фізичної культури має бути формування компетентностей, пов'язаних з фізкультурно-рекреаційною діяльністю.

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь (Силенко, 2022).

На нашу думку, освітній компонент готовності до ФРР містить у собі знання предмета, традиційної методики викладання, сучасних педагогічних технологій, загальнопедагогічних і специфічних методів навчання. Ми виходимо з позицій, що майбутня професійна діяльність учителів фізичної культури в здоров'язберігальному режимі вимагає від студентів різнобічних знань, які стосуються не тільки основ фізкультурно-рекреаційної діяльності, але й загально-педагогічних і фахових знань.

Проведене дослідження дало змогу встановити переважно середній і низький рівень готовності студентів до фізкультурно-рекреаційної роботи за когнітивно-знаннявим критерієм. Причинами такого стану вважаємо відсутність спрямованої комплексної підготовки майбутніх педагогів, що спричиняє відсутність цілісності, наступності в засвоєнні знань, створення

розриву між теорією та практикою, все це в сукупності унеможлиблює формування необхідних компетенцій для проведення фізкультурно-рекреаційної роботи зі школярами. До вищеперерахованого додамо утилітарно-практичне ставлення до професійної підготовки, нерозуміння важливості фізкультурно-рекреаційної діяльності, не усвідомлення студентами цілей і завдань цієї діяльності, недостатній рівень розвитку власного теоретико-практичного досвіду, переважання серед студентів стереотипних уявлень про застосування здоров'язберігальних та здоров'яформувальних технологій тощо. Тому, виникає потреба в удосконаленні навчальних програм із дисциплін професійно-орієнтованої підготовки, у розробці методики, що сприяла б ефективній підготовці майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-рекреаційної роботи в школі.

Таким чином, підготовка фахівців для галузі фізичного виховання та спорту в її нинішньому принципово актуальному спрямуванні на зміцнення й укріплення здоров'я населення України ставить нові виклики перед професійною освітою. Сьогодні важливо надати здобувачам такі знання, мотивувати до їх засвоєння та подальшого практичного застосування у практичній діяльності (Сімахіна, 2024).

Висновки. Аналіз результатів тестування виявив відсутність системності та недостатню глибину фізкультурно-спортивних знань; обмеженість знань щодо методів і прийомів аналізу фізичного стану школярів; недостатню обізнаність із сучасними методиками і формами фізкультурно-рекреаційної роботи. Визначений рівень знань студентів випускного курсу дав змогу зорієнтуватися в складних теоретичних питаннях, які в подальшому мають розглядатися більш детально.

Аналіз і узагальнення джерел періодичних видань свідчить про важливість отримання знань, тісно пов'язаних з майбутньою професійною діяльністю. Реформування вищої освіти в Україні спрямоване на підвищення її якості та підготовку конкурентоспроможних фахівців на європейському ринку праці.

Унаслідок проведеного пошукового експерименту визначено умови покращення теоретичної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до здійснення фізкультурно-рекреаційної роботи зі школярами.

Перспективи подальших досліджень обумовлюються створенням технології підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання ті спорту до роботи в здоров'язбережувальному та здоров'яформуючому середовищі.

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Анненкова, І. П. (2011). Критерії і показники якості освіти у ВНЗ. *Наука і освіта*, 8. URL: <http://surl.li/xmtvym>
2. Безверхня, Г. В. (2010). Рекреація у фізичній культурі різних груп населення. Умань.
3. Васкан, І., & Панькевич, Т. (2020). Концептуальні підходи до формування фізичної рекреації та оздоровчо-рекреаційної рухової активності. У *Оздоровчо-рекреаційна рухова активність у сучасному суспільстві: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Чернівці, 10.11.2020 року)* (ред. Я. Б. Зорій). Чернівці: Чернівецький національний університет.
4. Вихляєв, Ю., & Дудорова, Л. (2022). Рекреаційні технології, їх роль і місце в системі фізичної культури. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, 1(145), 27-31.
5. Вознюк, Т., Свірщук, Н., & Галенін, Р. (2024). Критеріальний підхід до діагностики готовності майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-рекреаційної роботи. *Актуальні проблеми фізичного виховання та методики спортивного тренування*, 3, 7-20.
6. Гакман, А. В. (2021). *Теорія та методика фізичної рекреації: навчальний посібник*. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича.
7. Гонгадзе, М. (2019). Хочете бути успішними – вчіться! Сім причин, чому навчатись важливо. URL: <http://surl.li/aifuiz>
8. Грибан, Г. П. (2024). Формування професійних знань і умінь у здобувачів за вибірковою освітньою компонентою «Технологія представлення та оформлення наукових досліджень». *Фізичне виховання і спорт у закладах вищої освіти: проблеми та перспективи*.
9. Данилевич, М. (2013). Понятійний апарат професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, 4(29), 307-312.
10. Дубогай, О. Д. (2016). Здоров'язбереження школярів у системі освітньо-рухового навчання. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, ЗК 1(70)*, 366-371.
11. Ждан, І. В. (2020). Використання інноваційних технологій в організації фізкультурно-оздоровчої роботи у закладах вищої освіти в умовах

модернізації освіти. У *Матеріалах Регіональної наукової інтернет-конференції «Актуальні проблеми фізичного виховання та спорту в сучасних умовах»* (с. 48-51). Дніпро: ДНУ ім. О. Гончара.

12. Остапчук, О. (2003). Інноваційні процеси в освіті: пошук істини триває. *Підручник для директора*, 4, 3-8.

13. Свірщук, Н., Вознюк, Т., & Драчук, А. (2012). Спеціальна підготовка майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-рекреаційної діяльності як пріоритетний напрям сучасної вищої освіти. *Physical education, sport and health culture in modern society*, 2(18), 80-85.

14. Свірщук, Н. С. (2013). *Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-рекреаційної роботи в школі: дисертація на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук (спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти»)*. Вінниця.

15. Сімахіна, Г. О. (2024). Професійний розвиток викладача ЗВО: реалії сьогодення і завдання на майбутнє. URL: <http://surl.li/oljlkj>

16. Силенко, Ю. В. (2022). Формування професійної культури і професіоналізму майбутніх викладачів закладу вищої освіти у процесі професійної підготовки. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Історико-педагогічні студії*, 15-16, 141-145. URL: <https://www.researchgate.net/publication/378805224>

17. ЮНІСЕФ. (2024). *Ситуаційний аналіз становища дітей в Україні*. URL: <http://surl.li/rspaug>

18. ANNEX to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning [Electronic resource]. Available at: <http://surl.li/yiqrkt>

REFERENCES

1. Annenkova, I. P. (2011). Criteria and indicators of the quality of education in higher education institutions. *Science and Education*, 8. URL: <http://surl.li/xmtvym>

2. Bezverkhnia, H. V. (2010). Recreation in physical culture of various population groups. Uman.

3. Vaskan, I., & Pankevych, T. (2020). Conceptual approaches to the formation of physical recreation and health-improving motor activity. In *Health-improving and recreational motor activity in modern society: Materials of the International Scientific and Practical Internet Conference (Chernivtsi, 10.11.2020)* (Ed. Ya. B. Zorii). Chernivtsi: Chernivtsi National University.

4. Vykhlyayev, Yu., & Dudorova, L. (2022). Recreational technologies, their role, and place in the system of physical culture. *Scientific Journal of the National*

Pedagogical University named after M. P. Dragomanov. Series 15. Scientific and Pedagogical Problems of Physical Culture (Physical Culture and Sports), 1(145), 27-31.

5. Voznyuk, T., Svirshchuk, N., & Galenin, R. (2024). Criterion-based approach to diagnosing the readiness of future physical education teachers for physical culture and recreational work. *Current Problems of Physical Education and Sports Training Methods*, 3, 7-20.

6. Gakman, A. V. (2021). *Theory and methods of physical recreation: A textbook*. Chernivtsi: Chernivtsi National University named after Yu. Fedkovych.

7. Gongadze, M. (2019). Want to be successful? Learn! Seven reasons why studying is important. URL: <http://surl.li/aifuiz>

8. Hryban, H. P. (2024). Formation of professional knowledge and skills in students for the selective educational component "Technology of presentation and design of scientific research." *Physical Education and Sports in Higher Education Institutions: Problems and Prospects*.

9. Danylevych, M. (2013). Conceptual framework for the professional training of future specialists in physical education and sports for recreational and health activities. *Scientific Journal of the National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov. Series 15. Scientific and Pedagogical Problems of Physical Culture (Physical Culture and Sports)*, 4(29), 307-312.

10. Dubohai, O. D. (2016). Health preservation of schoolchildren in the system of educational and physical training. *Scientific Journal of the National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov*, ZK 1(70), 366-371.

11. Zhdan, I. V. (2020). Use of innovative technologies in organizing physical education and health activities in higher education institutions under conditions of education modernization. In *Materials of the Regional Scientific Internet Conference "Actual Problems of Physical Education and Sports in Modern Conditions"* (pp. 48-51). Dnipro: DNU named after O. Honchar.

12. Ostapchuk, O. (2003). Innovative processes in education: The search for truth continues. *Textbook for the Director*, 4, 3-8.

13. Svirshchuk, N., Voznyuk, T., & Drachuk, A. (2012). Special training of future physical education teachers for physical education and recreational activities as a priority direction of modern higher education. *Physical Education, Sport and Health Culture in Modern Society*, 2(18), 80-85.

14. Svirshchuk, N. S. (2013). Preparation of future physical education teachers for physical education and recreational work in schools: Dissertation for the degree of Candidate of Pedagogical Sciences (Specialty 13.00.04 "Theory and Methods of Professional Education"). Vinnytsia.

15. Simakhina, H. O. (2024). Professional development of higher education teachers: Current realities and future tasks. URL: <http://surl.li/oljlkj>
16. Silenko, Yu. V. (2022). Formation of professional culture and professionalism of future teachers of higher education institutions during professional training. *Scientific Journal of the National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov. Historical and Pedagogical Studies*, 15-16, 141-145. URL: <https://www.researchgate.net/publication/378805224>
17. UNICEF. (2024). Situational analysis of the situation of children in Ukraine. URL: <http://surl.li/rspaug>
18. ANNEX to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning [Electronic resource]. Available at: <http://surl.li/yiqrkt>

Стаття надіслана до редколегії 15.11.2024 р.
Статтю рекомендовано до друку 16.12.2024 р.